

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Lublin, dnia 13 kwietnia 2011 r.

Pani
Teresa Wilińska
Prezes Sądu Rejonowego
w Janowie Lubelskim

LLU-4100-03-02/2011

P 10/008

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie przeprowadziła w Sądzie Rejonowym w Janowie Lubelskim (zwanym dalej: „Sądem”), kontrolę wykonania budżetu państwa w 2010 r. w części 15/11.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 31 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Prezes niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w 2010 r. w części 15/11 przez Sąd Rejonowy w Janowie Lubelskim.

Pozytywną ocenę uzasadnia: prawidłowa realizacja dochodów budżetowych oraz wykonanie planu finansowego wydatków zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami, właściwa organizacja systemu rachunkowości i kontroli finansowej oraz rzetelne przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji.

1. Obowiązujące w Sądzie zasady rachunkowości spełniały wymogi art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości² (dalej UoR), a opracowane na podstawie ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych³ (dalej „ufp”) oraz komunikatu nr 23 Ministra

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223 ze zm.

³ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r.⁴ i wdrożone procedury kontroli zarządczej uwzględniały elementy kontroli operacji finansowych i gospodarczych ujęte w rozdziale II pkt 14 Standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych.

2. Pozytywnie oceniono wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości rocznej i bieżącej. Pozytywnie z zastrzeżeniami oceniono poprawność formalną (zgodność) dowodów i zapisów księgowych. Badanie poprawności i rzetelności ksiąg rachunkowych przeprowadzono na zbiorze zapisów księgowych w oparciu o próbę 141 dowodów księgowych o wartości 587,1 tys. zł (15,0% ogółu wydatków Sądu).

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że w trzech przypadkach na łączną kwotę 17.7 tys. zł w dowodach nieprawidłowo podano numer pozycji dziennika, pod którymi zostały zaksięgowane lub nie podano tych numerów, co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 1 i art. 24 ust. 4 pkt 1 UoR, a w jednym przypadku nieprawidłowo została dokonana korekta dekretacji polegająca na zamazaniu błędu przy pomocy korektora, co stanowiło naruszenie przepisu art. 22 ust. 1 UoR (dowód na kwotę 942,34 zł).

3. Roczne sprawozdania Sądu z wykonania planu dochodów Rb-27, wydatków Rb-28, o stanie środków na rachunkach bankowych Rb-23 oraz o stanie należności i zobowiązań Rb-N i Rb-Z sporządzono prawidłowo, terminowo i rzetelnie na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

4. Inwentaryzację składników majątkowych Sądu przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami wewnętrznymi oraz z zachowaniem zasad określonych w art. 26 i 27 UoR. Nie stwierdzono różnic inwentaryzacyjnych.

Dotrzymano terminów i częstotliwości w przeprowadzaniu inwentaryzacji, określonych w Instrukcji inwentaryzacyjnej, zgodnie z art. 26 ust. 3 pkt 1 i 3 UoR. Ostatnia inwentaryzacja rzeczowych składników majątkowych Sądu przeprowadzona na dzień 31 grudnia 2008 r. nie wykazała różnic inwentaryzacyjnych w zakresie ilościowym i wartościowym.

5. Zrealizowane w 2010 r. dochody budżetowe wyniosły 1.176,2 tys. zł i stanowiły 100,5% kwoty zaplanowanej oraz 94,5% dochodów wykonanych w 2009 r. Głównym źródłem dochodów były wpływy z różnych opłat (§ 0690) w kwocie 666,7 tys. zł, które stanowiły 56,7% ogółu dochodów. Z tytułu grzywien, mandatów i kar pieniężnych od osób fizycznych (§ 0570) Sąd uzyskał dochody w wysokości 491,0 tys. zł tj. 41,7% dochodów ogółem.

⁴ Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84

Szczegółowym badaniem objęto dochody w kwocie 8,2 tys. zł stanowiące 45,1% dochodów wykonanych w § 0970 oraz z wykonanych w § 0690 (666,7 tys. zł) 9,09% dochodów na kwotę 60,6 tys. zł. Pobrane w 2010 r. dochody w pełnej wysokości odprowadzane były na rachunek budżetu państwa, zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa, w brzmieniu obowiązującym do 21 grudnia 2010 r.⁵

W 2010 r. należności pozostałe do zapłaty wyniosły 352,5 tys. zł, w tym zaległości netto 204,6 tys. zł i były wyższe o 25,9 tys. zł, tj. o 14,5% w porównaniu do stanu na koniec 2009 r. – 178,7 tys. zł. W badanym okresie dokonano przypisów należności sądowych na kwotę 620,0 tys. zł, tj. mniej o 10,4% w stosunku do 2009 r. (691,7 tys. zł).

Analiza 13 spośród 118 postanowień (128,4 tys. zł) w sprawie umorzenia lub rozłożenia na raty należności budżetu państwa w kwocie 32,0 tys. zł, wykazała, że:

- rozłożenia na raty (w 9 sprawach na kwotę 27,6 tys. zł) dokonano z zachowaniem wymogów art. 49 § 1 § 2 kkw i art. 206 § 2 kkw,
- umorzeń grzywien, opłat i kar dokonano zgodnie z przepisami art. 45 § 1, § 2 kkw i art. 51 kkw w związku z art. 206 § 2 kkw,
- w jednym przypadku, nieuiszczoną przez skazanego karę grzywny zamieniono na karę zastępczą pozbawienia wolności zgodnie z art. 46 § 1 kkw.

W oparciu o analizę przeprowadzoną na wybranej próbie 27 zapisów księgowych (16 spraw - 11,64%) na kwotę 40,4 tys. zł, stwierdzono że ewidencja należności sądowych w II Wydziale Karnym Sądu prowadzona była prawidłowo. Służby Sądu zapewniły bezzwłoczne dochodzenia należności sądowych, po uprawomocnieniu się wyroku i wydaniu przez sędziego zarządzenia o jego wykonaniu, zaś w sytuacjach uchylania się od zapłaty grzywny lub kosztów sądowych sprawę kierowano do egzekucji komorniczej.

Na koniec 2010 r. w Sądzie nie wystąpiło przedawnienie należności.

6. Wydatki w 2010 r. wyniosły 3.905,2 tys. zł (100% planowanych). W porównaniu do 2009 r. wzrosły o 282,2 tys. zł, tj. o 7,8%. Prezes Sądu w toku wykonywania budżetu dokonywał przeniesień kwot planowanych wydatków na podstawie decyzji Dyrektora Sądu Okręgowego w Zamościu, wyłącznie w granicach upoważnień wynikających z przepisu § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych

⁵ Dz.U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych⁶ i informacje o dokonanych przeniesieniach przekazywał do dysponenta II stopnia.

Nie stwierdzono przypadków skutkujących zapłatą odsetek za zwłokę z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań, nie wystąpiły także na koniec roku zobowiązania wymagalne. W sprawozdaniu Rb-28 zobowiązania na koniec 2010 r. wykazano w kwocie 212,3 tys. zł. W porównaniu z 2009 r. były one większe o 7,8 tys. zł.

Analiza 22 dowodów na kwotę 82,1 tys. zł dobranych w sposób celowy (w tym 15 dowodów na kwotę 34 tys. zł w wyniku przeglądu analitycznego) wykazała zaksięgowanie jednego dowodu (z dnia 16.09.2009 r.) na kwotę 32,60 zł w innym roku obrotowym (to jest w dniu 27.05.2010 r.) niż rok sporządzenia dokumentu i dokonania operacji gospodarczej, co naruszało przepis art. 20 ust. 1 UoR oraz dwóch dowodów księgowych w 2010 r. w innym miesiącu niż data operacji gospodarczej na łączną kwotę 265,64 zł.

Przyczyną było przekazanie z opóźnieniem dokumentów księgowych przez pracownika II Wydziału Karnego Sądu do księgowości.

7. Przeciętne zatrudnienie pracowników Sądu wynosiło 39,5 etatu i w porównaniu do 2009 r. (38,8) było wyższe o 1 etat. Środki na wynagrodzenia wykorzystane zostały w wysokości 2.481,7 tys. zł (103,5% roku 2009). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników Sądu wyniosło 5,2 tys. zł i w porównaniu do 2009 r. było wyższe o 1,2%.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w wykorzystaniu funduszu nagród pracowniczych Sądu. Nagrody wypłacone zostały na sumę 67 tys. zł, stanowiącą 152,6% wynagrodzeń planowanych (43,9 tys. zł) – fundusz nagród podwyższony został w granicach upoważnień ustawowych o 23,1 tys. zł. Zwiększenia planu w paragrafie 4010 z przeznaczeniem na nagrody, premie i dodatki specjalne (o 9,3 tys. zł) dokonał Prezes Sądu Okręgowego w Zamościu zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30.03.2010 r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego⁷. Pozostałe zwiększenie kwot wypłaconych nagród w poszczególnych grupach wynikało z uzyskanych oszczędności spowodowanych zwolnieniami lekarskimi i zasiłkami rehabilitacyjnymi.

8. Sumy depozytowe stanowiące własność osób fizycznych przechowywane przez Sąd (kaucje, wadia oraz sumy stanowiące przedmiot sporu w związku z postępowaniem sądowym) prawidłowo przechowywano na pomocniczym oprocentowanym rachunku bankowym

⁶ Dz. U. Nr 11, poz. 69

stosownie do art. 114 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych⁸ oraz art. 196 ust. 1 pkt 5 ufp. Ewidencjonowano na koncie 139 (Inne rachunki bankowe) w korespondencji z kontem 240 (Pozostałe rozrachunki), w sposób zapewniający podział środków na ich rodzaje i poszczególnych kontrahentów zgodnie z pkt 5 załącznika nr 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych obowiązującym do 30 lipca 2010 r.⁹.

Łączna kwota przypisanych i niewypłaconych odsetek pochodzących od kapitału sum depozytowych zgromadzonych na rachunku Sądu wyniosła na koniec 2010 roku 9,4 tys. zł (790 depozytów). Stwierdzono, że księgowość Sądu w 2010 roku zwracała kwoty depozytów w wysokości nominalnej bez oprocentowania, o którym mowa § 18 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych¹⁰, według którego *oprocentowanie sum depozytowych stanowiących własność osób fizycznych (...) powiększa ich wartość.*

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zwracanie sum depozytowych w prawidłowo obliczonej wysokości zgodnie z § 18 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Prezes w terminie miesięcznym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

⁷ Dz. U. Nr 49, poz. 299

⁸ Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.

⁹ Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

¹⁰ Dz. U. Nr 11, poz. 69